

ANALIZA POTRZEB EDUKACYJNYCH OSÓB STARSZYCH

NA PODSTAWIE ADULT LEARNING SURVEY

ANALIZA POTRZEB EDUKACYJNYCH

EDUCATION – THE CHALLENGE OF THE LATER YEARS

Project Number: 2014-1-PL01-KA204-003408

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

ANALIZY NARODOWYCH POTRZEB EDUKACYJNYCH OSÓB STARSZYCH

Przedstawiona analiza odzwierciedla wyniki badanie w projekcie „Education the Challenge of the later years”, KA2 AE 2014 – 003408 przeprowadzonego przy użyciu przygotowanych formularzy „Adult Learning Survey”.

Profil narodowy został wypracowany w ramach projektu dzięki przeprowadzonym badaniom zbierającym informacje dotyczące potrzeb edukacyjnych osób starszych. Rezultat IO1 stanowi odpowiedź na potrzebę podejmowania działań, które będą sprzyjać pomyślnemu starzeniu się. Profil służy jako poradnik pomocny przy tworzeniu oferty edukacyjnej oraz jest bodźcem i punktem wyjścia dla ustalania właściwej zawartości merytorycznej, metod planowania i definiowania pożądaných efektów edukacji osób w trzecim i czwartym wieku.

W szczególności, celem opracowania Profilu narodowego osób starszych było:

- 1 – Określenie udziału osób w programach kształcenia lub szkolenia, poznanie planów seniorów dotyczących planowania przez nich udziału w kursach w najbliższej przyszłości oraz określenie znaczenia programów w środowisku lokalnym.
- 2 – Poznanie opinii na temat zainteresowania materiałami obejmującymi wsparcie edukacyjne i rozważenie udziału w oferowanych kursach.
- 3 - Uwypuklenie głównych powodów poszukiwań szkoleń edukacyjnych oraz zidentyfikowanie napotykaných barier.
- 4 – Poznanie oczekiwań odnośnie tematyki szkoleń oraz utworzenie Listy potrzeb edukacyjnych wskazującej na preferencje edukacyjne osób starszych.

Na podstawie badania Ankietowego zebrano informacje dotyczące badanych seniorów:

- Płeć, K/M, przedział wiekowy: 60-70 lat, 70-80 lat powyżej 80 lat,
- Miejsce zamieszkania: Katowice, Siemianowice Śl, Będzin, Dąbrowa Górnicza, Miotek, Będzin, Tarnowskie Góry, Zawiercie, Radzionków, Wodzisław Śl, Sosnowiec, Żory (woj. Śląskie).

UCZESTNICTWO W PROGRAMIE KSZTAŁCENIA LUB SZKOLENIA OSÓB STARSZYCH

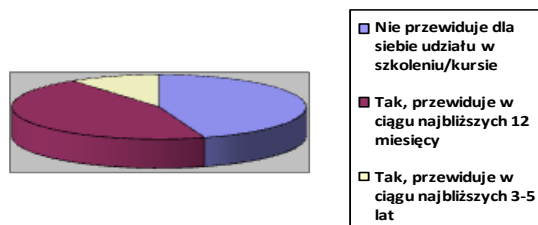
100%	Nie uczestniczy w szkoleniu lub kursie
80%	
60%	Tak, uczestniczy w zajęciach w swoim środowisku
40%	
20%	Tak, korzysta z kursu komputerowego
0%	

Wykres 1. Uczestnictwo w programach kształcenia lub szkolenia osób w trzecim i czwartym wieku

Na podstawie analizy można stwierdzić, że ogólna ocena aktywności edukacyjnej osób starszych jest niewystarczająca. 85% osób w trzecim i czwartym wieku nie uczestniczy w zajęciach w swoim środowisku i nie korzysta z kursów komputerowych. Załedwie 10% seniorów uczestniczy w zajęciach w swoim środowisku a tylko 5 % korzysta z kursów komputerowych.

Zależność ta rozkłada się podobnie każdej grupie osób pomiędzy 60-70 lat, 70-80 lat i powyżej 80 lat. W grupie męczyzn i kobiet nie wykazano istotnych różnic charakteryzujących aktywność seniorów.

PRZEWIDYWANIE POSZUKIWANIE DLA SIEBIE W PRZYSZŁOŚCI PROGRAMU SZKOLENIA/KURSU

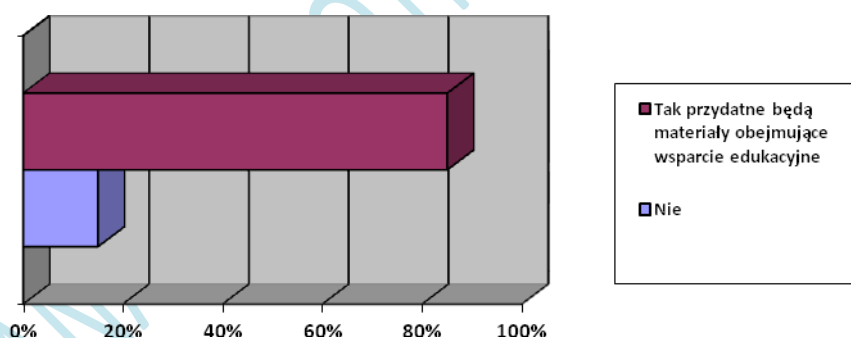
Wykres 2. Planowanie przez osoby starsze programów edukacyjnych w niedalekiej przyszłości

W grupie osób w wieku senioralnym 45% planuje poszukiwanie programu edukacyjnego w ciągu najbliższych 12 miesięcy, natomiast 10% osób starszych planuje w ciągu 3-5 lat. 45% seniorów nie planuje poszukiwania dla siebie szkolenia lub kształcenia. Zależność ta przedstawia się podobnie w grupie kobiet i mężczyzn.

Zaobserwowano natomiast występowanie różnic w poszczególnych grupach wiekowych. W grupie osób w wieku 60 - 70 lat, 55% ankietowanych planuje poszukiwanie programu edukacyjnego w ciągu najbliższych 12 miesięcy. Ponad 22% seniorów planuje w ciągu 3-5 lat.

W grupie kobiet powyżej 80 roku życia wysoki procent - 98% nie planuje poszukiwania dla siebie szkolenia lub kształcenia. Może to być związane z faktem, że w wieku senioralnym ulega również pogorszeniu planowanie kolejnych kroków niezbędnych do realizacji określonego celu.

W grupie mężczyzn w wieku powyżej 80 lat, 30% planuje poszukiwanie programu edukacyjnego w ciągu najbliższych 12 miesięcy.

Wykres 3. Ocena przydatności materiałów obejmujących wsparcie edukacyjne

Duża liczba osób starszych 85% odpowiada twierdząco na pytanie, czy jeśli byłyby przygotowane materiały wspierające uczenie się osób starszych, to rozważą udział w takich kursach. Zależność ta jest podobna w grupie kobiet i mężczyzn. Wysoko procent pozytywnej odpowiedzi świadczy o istnieniu potrzeb edukacyjnych seniorów. Osoby starsze wymagają zachęcania do podejmowania działań edukacyjnych i tworzenia odpowiednich warunków do bycia aktywnym.

GŁÓWNE POWODY POSZUKIWAŃ SZKOLEŃ EDUKACYJNYCH

W grupie kobiet w wieku 60-70 lat oraz w grupie 70-80 lat jako główne powody poszukiwań edukacyjnych były podawane:

- *Zdobywanie nowych umiejętności,*
- *Potrzeba komunikacji z innymi.*

Osoby starsze potrzebują spotykać się z innymi i przebywać w swoim gronie.

W grupie kobiet powyżej 80 lat główny powód był określany jako: *Polepszenie jakości życia.*

W grupie mężczyzn podobne wyniki odnotowano w każdej z grup wiekowych. Na pierwszym miejscu jako powód poszukiwań edukacyjnych były podawane:

- *Potrzeba komunikacji z innymi,*
- *Zdobywanie nowych umiejętności.*

Osoby starsze mieszkające w większych miejscowościach (powyżej 100,000 mieszkańców) częściej jako powód poszukiwań edukacyjnych określały „Potrzeba komunikowania się”. Osoby starsze z mniejszych miejscowości (poniżej 20 tys. mieszkańców) jako główny powód podawały „Zdobywanie nowych umiejętności” oraz „Polepszenie jakości życia”.

RODZAJE PREFEROWANYCH SZKOLEŃ LUB KURSÓW

Wybór rodzaju szkoleń przez osoby starsze przedstawia się w następujący sposób:

Najczęściej jako wysoce potrzebne były określane szkolenia:

- 1). *Zdrowie i dobre samopoczucie, sport, dieta i zdrowa żywność* – (uzasadnione wydaje się promowanie zdrowego stylu życia oraz prewencja schorzeń przewlekłych mające priorytetowe znaczenie dla utrzymania zdrowia i niezależności do późnych lat życia).
- 2). *Komunikacja i praca w zespole (zachowanie aktywności w sferze kontaktów społecznych).*

Jako średnia potrzeba została określone następujące kursy:

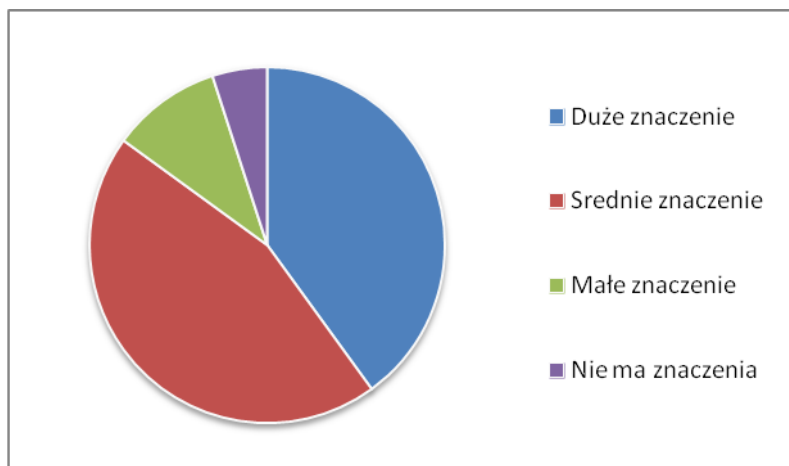
- 1). *Kursy języków obcych,*
- 2). *Umiejętności informatyczne i ekologiczne,*
- 3). *Umiejętności interpersonalne (Inteligencja Emocjonalna).*

Jako kursy mało przydatne osoby starsze najczęściej określały:

- 1). *Umiejętności przedsiębiorcze*
- 2). *Świadomość ekologiczna*

ZNACZENIE OBECNOŚCI W ŚRODOWISKU KURSÓW EDUKACYJNYCH I SZKOLENIOWYCH

Badani seniorzy byli pytani o znaczenie obecności kursów edukacyjnych w ich środowisku. Osoby starsze określiły w następujący sposób znaczenie obecności kursów edukacyjnych:
- duże znaczenie - 40%, średnie znaczenie - 45%, - niskie znaczenie - 10 %, - bez znaczenia - 5%.

Wykres 4. Ocena znaczenia obecności kursów edukacyjnych w środowisku

DOSTĘP DO URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH, MOŻLIWOŚĆ KORZYSTANIA Z INTERNETU

Według przeprowadzonych badań dostęp do komputera w domu posiada 65 % osób starszych a 35 % nie posiada komputera.

Zależność ta zmienia się wraz z wiekiem i w grupach osób 70-80 lat oraz w grupie powyżej 80 roku życia nie posiada w domu komputera około 95%.

W grupie wiekowej 60-70 lat, 89 % ankietowanych posiada w domu komputer, laptop lub smartfon.

Dostęp do Internetu w domu posiada 70%.

30 % badanych osób starszych nie posiada w domu Internetu.

BARIERY W DOSTĘPIE DO EDUKACJI I SZKOLEŃ DLA OSÓB POWYŻEJ 60 ROKU ŻYCIA

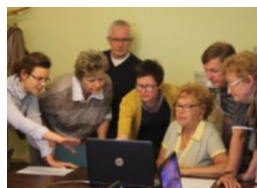
Osoby starsze były pytane o określenie barier, które utrudniają im dostęp do edukacji.

Ankietowane kobiety w wieku 60- 70 lat jako najistotniejszą barierę oceniły bariery finansowe związane z koszty kursów (50%), następnie sprzęt, brak komputera (31 %) oraz brak informacji na temat możliwości kursów (19 %). W tej grupie nie określono jako bariery osobistych problemów z poruszaniem.

W grupie kobiet 70-80 lat oraz powyżej 80 lat 67 % ankietowanych wykazuje jako bariery osobiste problemy z poruszaniem (ryzyko niedołążności, pogarszająca się sprawność fizyczna). Pozostałe 8 % jako bariery określiło sprzęt, brak komputera oraz 19 % brak informacji na temat możliwości kursów. Mężczyźni w wieku 60-70 lat jako bariery ocenili finansowe – koszty kursów 50 % oraz brak informacji na temat możliwości kursów 50 %

W grupie mężczyzn 70-80 lat oraz powyżej 80 lat określono jako bariery: osobiste problemy z poruszaniem, 25%, sprzęt, brak komputera (25%), bariery finansowe – koszty kursów (50%).

LISTA POTRZEB EDUKACYJNYCH

W grupie badanych kobiet dotyczące uszeregowanie Listy potrzeb edukacyjnych zostały się następujące tematy:

- Zdrowie - radzenie sobie z problemami zdrowotnymi, profilaktyka zdrowotna, promocja zdrowia – (na pierwszym miejscu uzyskując 43%),
- Odpoczynek i rozrywka: rozwijanie nowych zainteresowań, ale również już istniejących (na drugim miejscu z wynikiem 37%).

W grupie mężczyzn były dokonywane wybory podobne do wyborów. Ankietowani mężczyźni na pierwszym miejscu umieszczali:

- Odpoczynek i rozrywka: rozwijanie nowych zainteresowań, ale również już istniejących (na drugim miejscu z wynikiem 75%),
- na drugim miejscu z wynikiem 20%: Zdrowie - radzenie sobie z problemami zdrowotnymi, profilaktyka zdrowotna, promocja zdrowia.

Pozostałe wybory w grupach kobiet 19% i w grupach mężczyzn 5% odnosiły się do potrzeb:

- Wiedza i umiejętności techniczne (obsługa komputera, bankomatu, kont osobistych przez telefon),
- Tematy związane z „życiem” (radzenie sobie ze sprawami finansowymi, spadkowymi, prawnymi).

Na podstawie analizy Adult Learning Survey można określić potrzeby edukacyjne osób starszych.

Aby planowanie inicjatyw edukacyjnych było skuteczne, działania powinny zostać dopasowane do indywidualnie potrzeb i stylu życia osoby starszej.